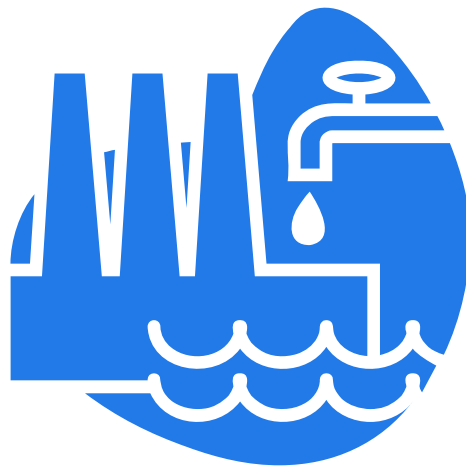

OULUNKAAREN JÄTEVESIHANKE

Loppuraportti

29.2.2008

SISÄLLYSLUETTELO

1	HANKKEEN TIEDOT	3
2	HANKKEEN HALLINNOINTI JA OHJAUSRYHMÄ.....	4
3	HANKKEEN TAUSTA.....	4
4	HANKKEEN TAVOITTEET	5
4.1.	Toiminnalliset tavoitteet.....	5
4.2.	Määrälliset tavoitteet ja tulokset	5
5	HANKKEEN TOIMINTA	6
5.1.	Toimintapäivät	6
5.2.	Suunnittelijoiden koulutuspäivät	6
5.3.	Suunnittelijoiden koulutuspäivien yhteenveto	7
5.4.	Haja-asutusalueiden tiedotustilaisuudet.....	9
5.5.	Hanke mukana rakentajamessuilla	12
5.6.	Hanke esillä mökkiläis- ja markkinatapahtumissa	12
5.7.	Hanke koordinoi koulutusta	13
6	HANKKEEN TUOTTAMA JÄTEVESIOPAS.....	14
7	HANKKEEN YHTEISTYÖKUMPPANIT JA RAHOITUS.....	15
7.1.	Hankkeen yhteistyökumppanit	15
7.2.	Hankkeen yksityinen rahoitus.....	15
7.3.	Hankkeen sisäinen rahoitus	15
8	HANKKEEN TALOUS	16
9	HANKKEEN TULOKSET	17
10	HANKKEEN TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS.....	18
	Liitteet	19

1 HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi:	Oulunkaaren jätevesihanke
Hankkeen toteutusaika:	1.3.2006–31.12.2007
Hankkeen hallinnoija:	Oulunkaaren seutukunnan kuntayhtymä, Piisilta 1, 91100 Ii
Hankenumero:	22657
Hankkeen diaarinumero:	3337/3510–2005
Hankkeen vastuullinen johtaja:	Kirsti Ylitalo, seutukuntajohtaja
Hankkeen projektipäällikkö:	Jari Meriläinen
Hankkeen projektityöntekijä:	Anu Suotula
Hankkeen kohderyhmä:	Oulunkaaren seutukunnan neljän kunnan (Ii, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-Ii, vuoden 1.1.2007 aluerajojen mukaan) haja-asutusalueella asuvat asukkaat, mökkiläiset sekä jätevesijärjestelmien suunnitteluun perehtyneet yritykset ja urakoitsijat.

2 HANKKEEN HALLINNOINTI JA OHJAUSRYHMÄ

Oulunkaaren seutukunta on viiden (v.2007) Oulun ympäristökunnan muodostama kuntayhtymä. Jäsenkunnat ovat li, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-li ja Ylikiiminki. Ylikiiminki ei kuulunut jätevesihankkeen toteutusalueeseen.

Oulunkaaren seutukunta on maaseudun ja kaupungin vuorovaikutusta hyödyntävä, osaavien ihmisten ja yritysten moderni maaseutu. Alueen erityinen voimavara ja vetovoima ovat mereltä erämaatunturialueille ulottuva rikas luonto sekä siihen perustuva ympäristön ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat seuraavat jäsenet:

Pentti Laamanen	ympäristöjohtaja	Pudasjärvi (puheenjohtaja)
Kirsti Ylitalo	seutukuntajohtaja	Oulunkaaren seutukunta
Eero Ylitalo	yhdyskuntatekninen johtaja	Yli-li
Asko Merilä	kehitysjohtaja	Utajärvi
Raimo Suomela	ympäristötarkastaja	li
Kukka Kukkonen	TE-keskus, maaseutuosasto	Oulu
Pirjo Hongisto	JoMMA ry	Oulu
Anu Suotula	projektityöntekijä	Oulunkaaren seutukunta
Jari Meriläinen	projektipäällikkö	Oulunkaaren seutukunta

3 HANKKEEN TAUSTA

Vesien rehevöityminen on vakava ongelma Oulunkaaren seutukunnan alueella sekä koko Suomessa. Vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston liittymättömissä talouksissa asuva kuormitti vuonna 2000 jätevesipäästöillään keskimäärin kuusi kertaa enemmän vesistöä kuin verkostoon liittynyt asukas (Suomen ympäristökeskus 2004). Kun jätevedet puhdistetaan asiallisesti, vesien rehevöityminen hidastuu, ja samoin lientyvät myös asuinympäristön ja rantojen hygieeniset haitat. Haittojen torjumiseksi talousjätevesien käsittelystä on annettu uudet, valtakunnalliset määräykset valtionneuvoston asetuksella (542/2003), joka tuli voimaan 1.1.2004. Ne koskevat kiinteistöjä, jotka ovat vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolella.

Uusien määräysten mukaan puutteellista jätevesien käsittelyä tulee tehostaa muun muassa vakituisesti asutuilla kiinteistöillä, loma-asunnoilla ja karjatiloilta, joilla syntyy maitohuonevesiä sekä erilaisissa maaseutuyrityksissä.

4 HANKKEEN TAVOITTEET

4.1. Toiminnalliset tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on ollut parantaa Oulunkaaren kuntien haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmiä. Tavoitteena oli saada yhteishankintojen kilpailuttamisella rahallista säästöä alueen asukkaille sekä jäteveden puhdistustulosten parantuminen ajanmukaisten jätevesijärjestelmien myötä. Alueella toimivat suunnittelijat, urakoitsijat ja huoltajat pystyvät kehittämään tuotteitaan ja palvelujaan. Toimivien ja ajanmukaisten jätevesijärjestelmien seurauksena vesistöt ovat puhtaammat sekä hygieniatason parantaminen Oulunkaaren alueella.

Tavoitteena oli ohjata sekä neuvoa alueen asukkaita ja parantaa tiedon kulkua haja-asutusalueen jätevesiasioissa. Samalla tavoitteena oli jätevesikoordinointi, alueen asukkaiden tukeminen heidän selvittäessään omien kiinteistöjensä jätevesijärjestelmien saneeraustarpeita sekä auttaa mökkiläisiä jätevesijärjestelmien kuntoon laittamisessa.

4.2. Määrälliset tavoitteet ja tulokset

	<u>Tavoite</u>	<u>Toteutuma</u>
		31.12.2007
Hankkeen aikana työllistyvät	1,75	2,34
Hankkeessa mukana olevat yritykset	10	31
Maatilakytkeäisiä	2	25
Montako taloutta hanke palvelee kpl	1000	10 000

Tavoitteet toteutuivat arvioitua paremmin. Talouksiin on laskettu mukaan ne talouksien määrät, joihin jätevesiopas jaettiin sekä ne henkilöt/talous, jotka osallistuivat tiedotustilaisuuksiin hankkeen aikana. Hankkeen toiminnassa oli mukana yrityksiä tavoitetta enemmän.

5 HANKKEEN TOIMINTA

5.1. *Toimintapäivät*

Oulunkaaren seutukunnan jätevesihanke järjesti toimintapäivän 21.9.2006 kuntien (li, Kuivaniemi, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-li) rakennusvalvonnalle ja ympäristöpalvelulle. Tilaisuudessa oli mukana kaksi yhteistyökumppania Oy Grundfos Pumput Ab ja Propipe Oy. Päivän aikana mm. tutustuttiin Propipe Oy:n tehtaaseen ja keskusteltiin jätevesiasioista.

Keskusteluissa tuli esille kysymys miten alueen asukkaat saataisiin aktivoitua ajoissa toteuttamaan jätevesijärjestelmien uusimista ja saneeraamista. Tuli esille ajatus olisiko meillä jokin ”porkkana” millä saisimme kiinteistöjen omistajat liikkeelle. Yhteisenä asiana oli esillä seutukunnan alueella rakennettavien jätevesilaitteistojen ja niiden puhdistuksen tasomääritys eri alueilla eli miten saavutetaan asetuksen mukainen puhdistus tulos ja luokitus (1,2,3) alueellisesti sekä miten se saadaan käytännössä kuntien teknisen palvelun työkaluksi. Voidaanko antaa helpotuksia alueellisesti jätevesien käsittelyssä? Tämä helpottaisi tarkastus- ja lupakäsittelyä ja toisi samat toimintatavat alueellisesti. Nykyisin rakennusjärjestys määrittelee asian ja ohjaa toimintaa. Todettiin suurimmiksi puutteiksi kentällä tapahtuvassa työssä asiantuntevien suunnittelijoiden ja maarakennusurakoitsijoiden osaavanjoukon puuttuminen mutta muutamia kuitenkin on jo olemassa.

Oulunkaaren seutukunnan jätevesihanke järjesti toisen toimintapäivän 1.2.2007, joka oli jatkoa syksyllä järjestetylle toimintapäivälle. Laitetoimittajat esittelivät toimintaansa sekä erilaisia jätevesien puhdistusjärjestelmiä paikalla olleille. Laitetoimittajilla on useita vaihtoehtoja toteuttaa asukkaiden jätevesijärjestelmien rakentaminen ja saneeraaminen. Koska kaikki puhdistusmenetelmät eivät sovellu jokaiseen kohteeseen, joten on hyvä että mahdollisuudet järjestelmän kuntoon saattamiselle eivät ole rajoitetut.

Todettiin haja-asutusalueiden asukkaiden aktiivisuuden jätevesiasioissa hieman lisääntyneen viime vuoden alusta. Tiedotustilaisuuksien tarpeellisuus on huomattu, kun tapahtumilla on saatu poistettua asukailta epätietoisuutta järjestelmistä ja asetuksesta ja jätevesijärjestelmien kunnostamista aloitettua.

Keskusteluissa selvitimme kuntien vaatimuksia jätevesijärjestelmien puhdistustehoista ja totesimme että niiden tulee olla asetuksen mukaisia. Kuntien rakennusvalvonta vaatii aina jätevesijärjestelmän kunnostamisesta suunnitelman. Rakentamisen valvonta on ratkaistu osassa kuntia vaatimalla jätevesijärjestelmien rakentamisen valvojaksi työmaavalvojan, joka vastaa järjestelmän rakentamisen valvonnasta. Osallistujalistat liitteenä (liite 1).

5.2. *Suunnittelijoiden koulutuspäivät*

Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien suunnittelijoille järjestettiin suunnittelija-koulutus Oulun seudun ammattikorkeakoululla 10–11.11. ja 17.11.2006. Koulutukseen osallistui 22 henkilöä. Ohjelma jätevesisuunnittelijoiden koulutuksesta on liitteenä (liite 2).

Kuva 1
Kouluttaja TKT Harri Mattila HAMK

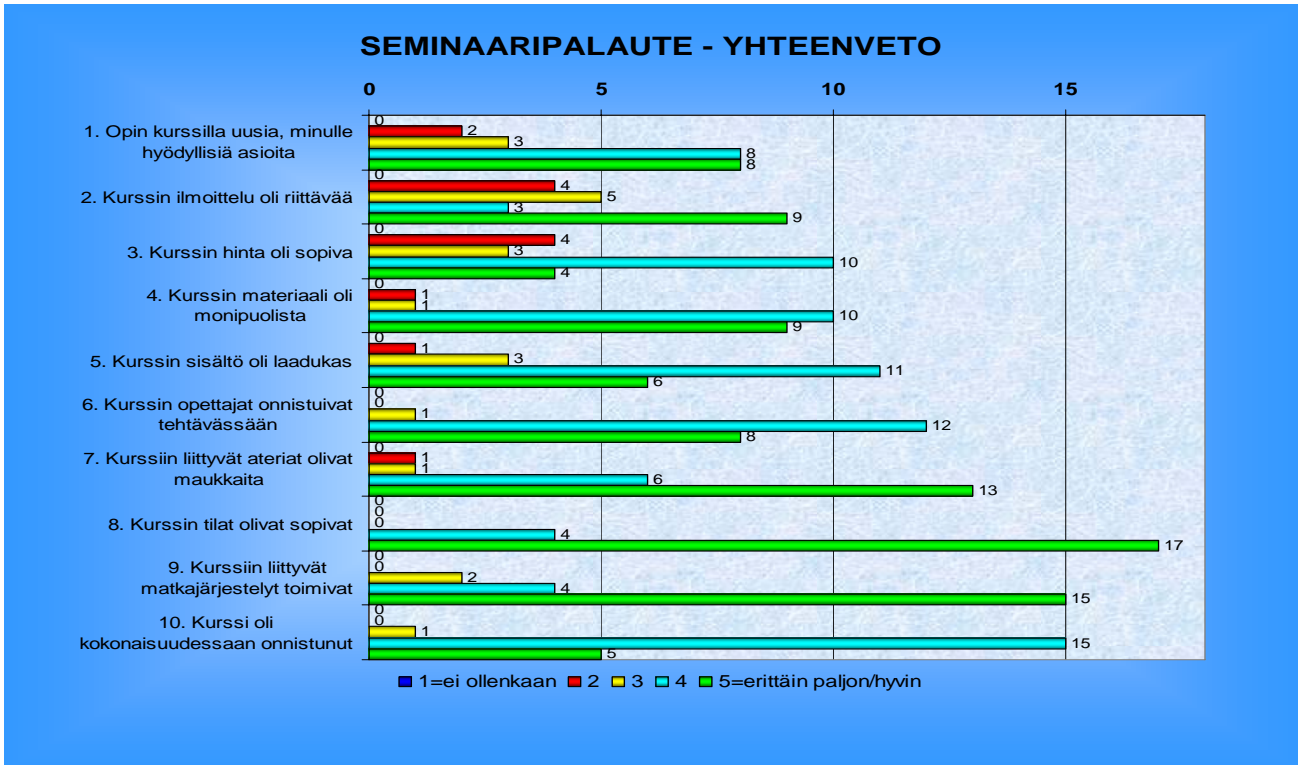
Kuva 2 Koulutustilaisuuteen osallistujat

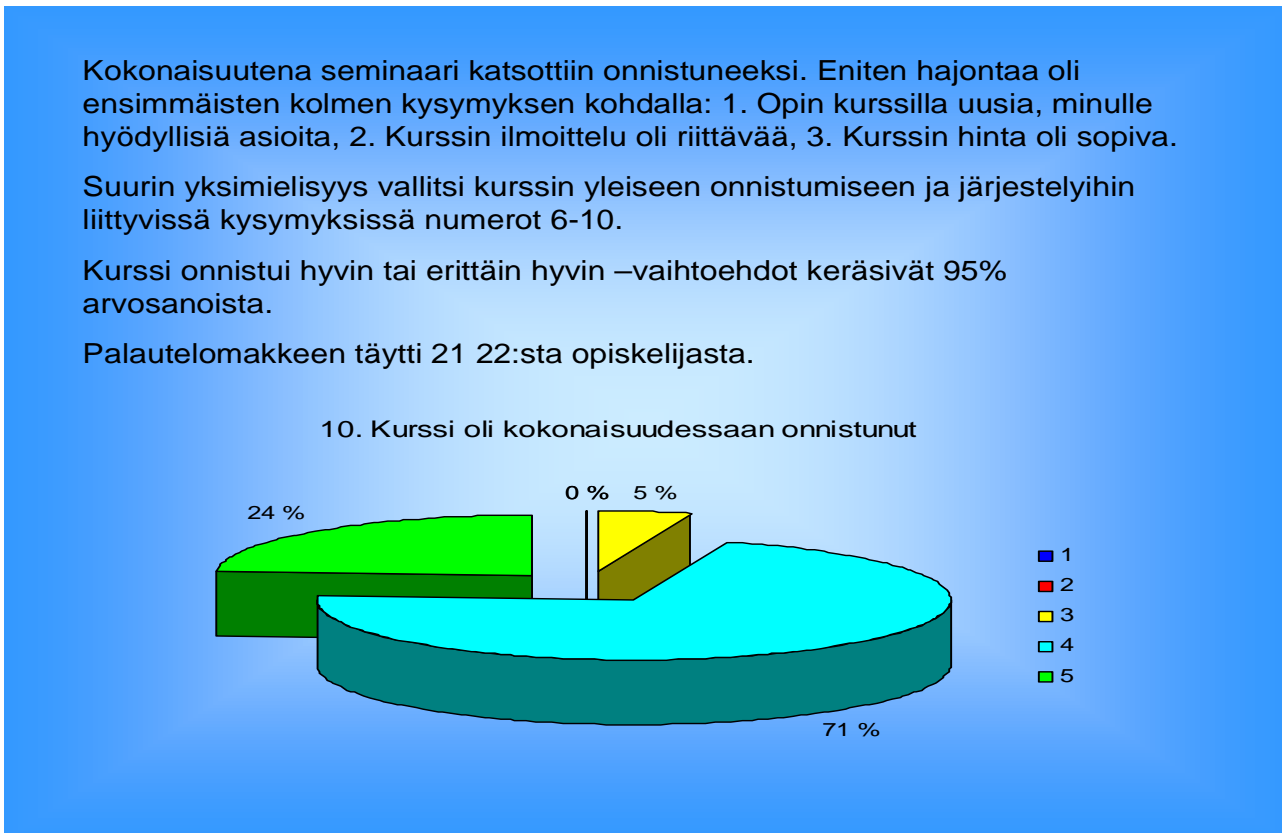
Kuva 4 Koulutustilaisuuteen osallistujat

5.3. Suunnittelijoiden koulutuspäivien yhteenveto

Koulutukseen osallistujilta pyydettiin palautetta koulutuksen onnistumisesta, minkä perusteella saimme tietoa tulevien ja vastaavanlaisten koulutustilaisuuksien järjestämiseen, kehittämiseen sekä vastaavanlaisten koulutusten jatkuvuutta ajatellen. Koulutuksessa oli mukana kuntien rakennusvalvonnasta, LVI-suunnittelutoimistoista ja maanrakennusyrittäjistä.

Kaavio 1

Kaavio 2

Saadun palautteen perusteella koulutustilaisuus oli hyvin onnistunut. Tulevaisuudessa järjestettävät koulutukset tulevat olemaan nelipäiväisiä, koska asiaan perehtymiseen kului aikaa arvioitua enemmän. Suunnittelijakoulutuksen osallistujalista on liitteenä (liite 3).

5.4. Haja-asutusalueiden tiedotustilaisuudet

Oulunkaaren seutukunnan jätevesihanke järjesti tiedotustilaisuuksia 9.1–28.3.2007 kuntien/kaupungin (Ii, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-Ii) asukkaille ja mökkiläisille. Tilaisuuksissa oli mukana kuntien rakennustarkastuksen, ympäristöpalveluiden lisäksi yhteistyökumppaneita, laitetoimittajien sekä suunnittelutoimistojen edustajia.

Tilaisuuksissa hankkeen vetäjä kertoi jätevesiasetuksen tuomista muutoksista ja vaikutuksista alueen asukkaille. Lisäksi tilaisuuksissa kerrottiin vaihtoehtoista jätevesien käsittelyjärjestelmien uusimiseen sekä vaatimuksista verrattuna nykyiseen tilanteeseen kiinteistöillä. Kuntien ja ympäristöpalveluiden edustajat kertoivat asukkaille kuntien vesihuoltosuunnitelmasta koskien viemäriverkostojen rakentamista kuntien taajama-alueilla sekä kylien keskitettyjen puhdistamoiden ja viemäriverkostojen rakentamista. Lisäksi ohjeistettiin asukkaita kiinteistökohtaisten järjestelmien rakentamisessa.

Ympäristöpalveluiden edustajat kertoivat jätevesien puhdistusvaatimuksista kuntien/kaupungin alueilla ja erityisesti pohjavesialueilla ja asukkaille tarkennettiin jätevesien puhdistusjärjestelmien sopivuutta tapauskohtaisesti. Sopiva jätevesienkäsittelyjärjestelmä löytyy pätevän suunnittelijan ja asukkaan yhteistyönä tekemän valinnan perusteella. Tämän jälkeen voidaan valita ammattitaitoinen koulutettu urakoitsija, joka asentaa laitteiston paikoilleen.

Tilaisuuksia järjestettiin lissä 7 kpl, Pudasjärvellä 8 kpl, Utajärvellä 4 kpl sekä Yli-Iissä 3 kpl eli yhteensä 22 kpl. Tapahtumiin osallistui yhteensä lähes 650 henkilöä, mikä osoittaa että alueen asukkailla on ollut tiedon tarvetta jätevesiasioissa. Näin hyvä osallistujamäärä osoittaa, että hankkeelle on ollut tarvetta.

Tilaisuuksissa tuli ilmi seikkoja, jotka tulevat puhuttamaan kuntien/kaupungin päättäjiä. Haja-asutusalueilla asuvat vanhukset/eläkeläiset ovat huolissaan mahdollisuudesta asua kotonaan maalla, koska jätevesien käsittelyjärjestelmien rakentaminen tulee maksamaan paljon verrattuna tulotason. Vanhuksia pelotti ajatus ”pakkomuutosta” pois kodista, kun ei ole varaa rakennuttaa järjestelmiä asetuksen mukaiseen kuntoon. Rakennusvalvonnalla ja teknisellä lautakunnalla on tässä asiassa suuri merkitys, kun vanhusten kohdalta vaatimustasoja aletaan päättää tapauskohtaisesti. Kysymyksessä on asukasryhmä, joka tuottaa todella vähäisiä jätevesimääriä. Päätettäessä näistä asioista tulee kysymykseen myös kuntien/kaupungin päättäjien tahto ja halu kehittää sekä antaa mahdollisuus asua maaseudulla myös tulevaisuudessa.

Hankealueen kuntien/kaupungin tekemät vesihuoltosuunnitelmat ja niiden toteutuminen on myös avain asemassa, kun suunnitellaan haja-asutusalueille siirtoviemäreitä tai keskitettyjä kyläkohtaisia ratkaisuja. Kyläkohtaisia puhdistamoja suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee vastaan yleensä rahoituksen saaminen sekä rahoitustuet, joita on niukasti saatavilla. Yksittäiset kiinteistöt eivät saa enää tukea muuten kuin kuntien kautta haettavana tukena, joka riippuu asukkaan tuloista ja varallisuudesta.

Kuvia tiedotustilaisuuksista ajalta 9.1–28.3.2007

Kuva 1 li, Kuivaniemi Hyrynkylä

Kuva 2 li, Kuivaniemi Oijärvi

Kuva 3 li, Ojakylä

Kuva 4 li, Yliranta

Kuva 5 Pudasjärvi, Puhos

Kuva 6 Pudasjärvi, Hetekylä

Kuva 7 Pudasjärvi, Sarakylä

Kuva 8 Pudasjärvi, Kaupungintalo

Kuva 9 Utajärvi, Sanginkylä

Kuva 10 Utajärvi, Kirkonkylä

Kuva 11 Yli-li, Jakkukylä

Kuva 12 Yli-li, Kirkonkylä

Raportissa on osa tiedotustilaisuuksissa otetuista kuvista. Jokainen tilaisuus oli erilainen ja hyvin antoisa tapahtuma. Kiitokset kuuluvat myös ilta tapahtumien järjestelyyn osallistuneille henkilöille, jotka kestivät vieraat sekä yhteistyökumppaneille aktiivisesta osallistumisesta tapahtumiin. Osallistujalistat on liitteenä (liite 4)

5.5. Hanke mukana rakentajamessuilla

Hankkeessa toteutettiin messumatka 4-5.10.2006 (Finn BUILD 2006 rakennus- ja talotekniikka messut) jonka tarkoituksena oli tavata yhteistyökumppaneita sekä muita asiantuntijoita. Messumatka onnistui hyvin, sillä tapaamisten yhteydessä hanke sai uusia yhteistyökumppaneita ja viimeisintä tietoa jätevesien puhdistusjärjestelmistä sekä niiden suunnittelusta, rakentamisesta ja hoitamisesta. Tulevia tiedotustilaisuuksia varten messukäynti vahvisti ja selkeytti jo olemassa olevaa tietoa sekä tekniikkaa. Messujen kutsu on liitteenä (liite 5).

Oulunkaaren seutukunnan jätevesihanke osallistui Oulun rakentajamessuille 20–22.4.2007 välisenä aikana. Hankkeen infopiste sijaitsi Oulunkaaren seutukunnan osastolla. Haja-asutuksen jätevesiasioista kiinnostuneita asukkaita kävi hankkeen infopisteessä keskustelemassa noin sata (100) henkilöä messujen aikana, mikä on hyvä määrä hankkeen jätevesineuvonnan kannalta. Kuvia messuilta on liitteenä (liite 6).

5.6. Hanke esillä mökkiläis- ja markkinatapahtumissa

Jätevesihanke osallistui hankealueen kunnissa järjestäviin markkinatapahtumiin heinäkuussa ja syyskuussa 2007. Tarkoituksena oli saavuttaa kesämökkiläisiä ja alueen asukkaita, jotka eivät olleet päässeet saapumaan kevät talvella järjestettyihin tapahtumiin. Tapahtumia oli Utajärven mökkiläistapahtuma, joka keräsi yli 130 osallistujaa mikä yllätti positiivisesti tilaisuuden järjestäjät.

Pudasjärven markkinat olivat kaksipäiväiset ja onnistuivat hyvin sateisesta säästä huolimatta ja väkeä oli kuten markkinoilla yleensä ja jätevesiasioista kiinnostuneita asukkaita riitti myös siellä. Yli-lissä järjestetyt markkinat vetivät myös hyvin markkina väkeä puoleensa ja siellä tavoitettiin myös hyvin jätevesiasioista kiinnostuneita asukkaita. Iin Kuivaniemen markkinat oli kaksipäiväinen tapahtuma, joka keräsi väkeä ympäri maakuntaa kiitettävästi ja sää suosi tapahtumaa ja ihmisiä oli liikkeellä hyvin.

Viimeisenä olivat Wanhan Haminan markkinat lissä, joka oli myös kaksipäiväinen tapahtuma mikä keräsi alueelta hyvän kävijämäärän ja jätevesiasioista kiinnostuneita asukkaita oli hyvin liikkeellä kuten muissakin markkina tapahtumissa. Kaikissa kesän ja syksyn tapahtumissa oli jätevesiasioista kiinnostuneita asukkaita arviolta noin 500 henkilöä mikä on hyvä luku jätevesineuvonnan kannalta.

Yllä olevat kuvat on otettu kesän aikana olleista tapahtumista järjestyksessä Utajärven mökkiläis-tapahtuma, Pudasjärven markkinat, Yli-lin markkinat, Kuivaniemen markkinat ja lin Wanhan Haminan markkinat.

5.7. Hanke koordinoi koulutusta

Jätevesihanke koordinoi jätevesien käsittelyjärjestelmien huoltajien ja hoitajien koulutusta. Tarkoituksena on kouluttaa laitetoimittajien toimesta hankealueen kuntiin/kaupunkiin jätteenkuljetus/loka-auto yritysten henkilökuntaa. Koulutuksen myötä saada ammattitaitoisia henkilöitä huolehtimaan uusista ja ajanmukaisista jätevesien puhdistusjärjestelmistä, mikä takaa laitteistojen toimivuuden ja valvonnan yrittäjien kautta sekä tulee työllistämään useampia henkilöitä hankealueella tulevaisuudessa.

Tarkoituksena on, että kukin laitetoimittaja kouluttaa omana koulutustapahtumana ryhmän yrittäjiä hankealueelta. Tällä hetkellä on koulutukseen ilmoittautunut seitsemän (7) yrittäjää, eli lähes kaikki hankealueella toimivat yritykset ovat kiinnostuneet koulutustapahtumista. Muutamat laitetoimittajat ovat kertoneet pitävänsä yhteisen koulutuspäivän, mikäli koulutustilaisuudessa ei tule esille liikaa liikesalaisuuksia. Tällä tavalla säästetään aikaa sekä energiaa muihin tärkeisiin asioihin. Laitetoimittajat saavat tällä tavalla varmuuden oman tuotteen jatkuvasta hoidosta, huollosta ja valvonnasta, kun koulutettu henkilö valvoo oman työnsä ohessa asiakkaiden jätevesien puhdistusjärjestelmiä.

Tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjä joka on käynyt hankkeen yhteistyökumppaneiden eli laitetoimittajien koulutuksen tulee hän hallitsemaan yhdeksän (9) erilaisen laitteen hoidon ja pienimuotoiset huoltotehtävät. Tämä on suuri etu alueen asukkaille ja laitteistoja myyville tahoille, joilla on esittää paikallista yrittäjää esimerkiksi huoltosopimuksen tekemistä varten. Laitetoimittajien ja yrittäjien listat on liitteenä (liite 7).

6 HANKKEEN TUOTTAMA JÄTEVESIOPAS

Oulunkaaren seutukunnan jätevesihanke päätti rakentaa omana työnään hankealueelle kohdistetun jätevesioppaan, josta olisi mahdollisimman paljon hyötyä alueen asukkaille. Opas tehtiin mallintamalla muita jätevesioppaita mutta omalla tyylillä ja mahdollisimman selkeää sisältöä tavoitellen. Oppaasta pyydettiin kommentteja kuntien rakennustarkastukselta sekä ympäristöpalveluiden edustajilta, jotta oppaassa tulisivat kaikki tärkeät tiedot kuten säännökset ja yhteystiedot oikein kirjattuna.

Jätevesiopasta painettiin 13 000 kappaletta ja se jaettiin Postin/Itellan toimesta hankealueen asukkaille lokakuussa 2007 viikon 43 aikana. Pudasjärven kaupunki toimitti oppaan asukkaille ja mökkiläisille eli jokaiselle kiinteistön omistajalle lähetettävän kirjeen mukana, jonka lähettämisen ajankohta sattui sopivasti oppaan jakelun kanssa yhteen. Muut kunnat Ii, Utajärvi, Yli-Ii toimittavat kukin omalla tavallaan jätevesioppaan oman kuntansa mökkiläisille, joko kirjeitse tai jakamalla tapahtumissa. Jätevesioppaan tekijät ovat saaneet hyvää palautetta jätevesioppaan sisällöstä, joten tuotettuun ja jaettuun oppaaseen voidaan olla tyytyväisiä. Jätevesiopas on liitteenä (liite 8).

7 HANKKEEN YHTEISTYÖKUMPPANIT JA RAHOITUS

7.1. *Hankkeen yhteistyökumppanit*

Hankkeen alussa kartoitettiin mahdolliset yhteistyökumppanit, joista olisi mahdollisimman paljon hyötyä hankealueenasukkaille. Laitetoimittajat, kauppiat, laitteiden huoltajat ja hoitajat sekä suunnittelijat ovat ottaneet hankkeen hyvin vastaan ja sitä kautta on saatu yksityistä rahoitusta hankkeelle sekä näkyvyyttä kaikille hankkeeseen osallistuville yhteistyökumppaneille. Yhteistyökumppanit ovat olleet aktiivisesti mukana kehittämässä ja tiedottamassa haja-asutuksen jätevesiuudistusta hankealueella. Yhteistyökumppanit ovat esiintyneet tiedotustilaisuuksissa, joita järjestettiin hanke alueella 26 kpl. Lisäksi heillä on mahdollista tehdä yhteistyötä ja parantaa alueellista osaamista paikallisten yrittäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneiden tietoja jaettiin hankkeen tapahtumissa jaettavassa tiedotteessa ja yhteistyökumppanin oman esitteen muodossa.

7.2. *Hankkeen yksityinen rahoitus*

Hankkeessa on kerrytetty vuonna 2006 yksityistä rahaa 9900 €, josta käytettiin 4936,79 € ja loput 4963,21 € siirrettiin vuodelle 2007 käytettäväksi. Yksityinen raha koostuu jätevesi suunnittelijoiden koulutuksen osallistumismaksuista, josta kertyi 6600 € ja loput hankkeen yhteistyökumppaneilta. Hankkeessa kerrytettiin yksityisen rahan puuttuva osuus vuoden 2007 elokuun loppuun mennessä, joista kevään aikana 3710 € eli yhteensä 13 760 € tarve (13 864 €). Hankkeen järjestämisen onnistuneen koulutuksen myötä ja alalla toimivien ammattitaitoisten yhteistyökumppaneiden ansiosta yksityinen rahoitus on käytännössä kokonaan saatu kerättyä. Hankkeen yhteistyökumppaneiden lista on liitteenä (liite 9).

7.3. *Hankkeen sisäinen rahoitus*

Hankkeessa on tehty kululuokkien ja vuosittain käytössä olevien varojen siirrosta muutoshakemuksia, koska koulutuksen ja tiedotustilaisuuksien sekä tehdyn jätevesioppaan kuluja ei ole voitu ennakoita etukäteen riittävän tarkasti.

Järjestetyn laadukkaan koulutuksen hinta oli arvioitu huomattavasti pienemmäksi mikä paljastui vasta, kun koulutus oli kilpailutettu. Hyvä koulutus kyettiin järjestämään sillä hankkeen aloituksen myöhästymisestä johtuen rahaa oli säästynyt ja (18.9.2006) tehdyn kululuokka muutos hakemuksen hyväksymisen myötä (päätös 19.10.2006) (liite 10) koulutus järjestettiin suunnitellusti. Vuotta 2007 varten tehtiin muutoshakemus kululuokittain tehtävästä rahojen siirrosta, jolla on myönteinen vaikutus hankkeen kokonaisvaltaiselle toteuttamiselle. Korjaushakemus kululuokkamutokseen on liitteenä (liite 11).

Oulunkaaren jätevesihanke (22657) jätti muutoshakemuksen (22.1.2007) kululuokkien ja vuosittain käytössä olevien varojen siirrosta. Päätös jätettiin (15.5.2007) vuosittaisille ja kululuokkien välisille muutoksille. Hakemus hyväksyttiin Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolla hakemuksen mukaisesti. Kululuokkien välinen muutoshakemus ja vuosittaisten varojen muutos hakemus tuli aiheelliseksi, kun hankealueelle jaettava jätevesiopas päätettiin tehdä hankkeen omana työnä. Tällä tavalla saadaan hankealueen asukkaille heille tärkeää tietoa kunnittain, kun jätevesien puhdistusjärjestelmien saneeraaminen tulee ajankohtaiseksi. Muutospäätös kululuokkamutoksesta on liitteenä (liite 12).

8 HANKKEEN TALOUS

Taulukossa on esitetty toteutuneet kustannukset hankkeen ajalta.

Kustannuslaji	1.3.-31.12.2006	1.1.-30.6.2007	1.7.-31.12.2007	koko aika yhteensä
Palkat ja sivukulut	23807,36	32349,35	35815,32	91972,03
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	15577,33	1202,08	5117,13	21896,54
Matkakulut	3194,92	3749,15	2342,80	9286,87
Muut kustannukset, vuokrat	1032,00	1524,36	2247,12	4803,48
Muut kustannukset, toimistokulut	870,15	1937,64	1317,45	4125,24
Muut kulut	4558,26	3702,53	1312,03	9572,82
Kokonaiskustannukset	49040,02	44465,11	48151,85	141656,98
RAHOITUS	1.3.-31.12.2006	1.1.-30.6.2007	1.7.-31.12.2007	koko aika yhteensä
EU	22068,01	20009,30	21668,30	63745,64
Valtio	13240,81	12005,58	13001,00	38247,39
Kunnat	8827,20	8003,72	8667,33	25498,25
Yksityinen	4904,00	4446,51	4815,90	14165,70
YHTEENSÄ	49040,02	44465,11	48151,90	141656,98

Taulukko 1 Kustannukset ja rahoituksen käyttö koko hankkeen aikana

Hankkeen talous on pääosin pysynyt kustannusarvion tasolla. Hankkeen loppuvaiheessa vuokramenot kasvoivat ja palkkojen kustannukset ylittivät arvioidun..

	2006	2007	
KUSTANNUKSET	RAHOITUS-PÄÄTÖS	RAHOITUS-PÄÄTÖS	PÄÄTÖKSET YHT.
Palkat ja sivukulut	23807,36	67170,1	90977,46
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	15905,21	5771	21676,21
Matkakulut	3194,92	6552	9746,92
Muut kustannukset, vuokrat	1032	2640	3672
Muut kustannukset, toimistokulut	808	2748	3556
Muut kulut	4620,41	4391	9011,41
Kokonaiskustannukset	49367,9	89272,1	138640
RAHOITUS	2006	2007	PÄÄTÖKSET YHT.
EU	22215,55	40172,45	62388
Valtio	13329,34	24103,46	37432,8
Kunnat	8886,22	16068,98	24955,2
Yksityinen	4936,79	8927,21	13864
YHTEENSÄ	49367,9	89272,1	138640

Taulukko 2 Kustannusarvio koko hankeajalle

9 HANKKEEN TULOKSET

Hanke tiedotti ja lisäsi tietoa alueen asukkaille voimassa olevasta jätevesiasetuksesta yleisötilaisuuksissa. Tilaisuuksissa kerrottiin mistä ja miten saadaan tietoa jätevesi järjestelmien korjaamiseksi asetuksenmukaiseen kuntoon.

Tilaisuuksissa oli läsnä suunnittelijoita, urakoitsijoita, laitetoimittajia ja kuntien viranomaisia, jotka jokainen kohdaltaan kertoivat vaatimuksista ja mahdollisuuksista saada oma tai naapurien kanssa yhteinen puhdistusjärjestelmä kuntoon sekä mahdollisuuksista liittyä kunnan tai kylän viemäriverkostoon.

Lisäksi kartoitettiin ja kerrottiin asukkaille laitteiden toiminnasta sekä maaperäkäsittelyssä tarvittavien maalajien saatavuutta hanke alueella. Hanke koulutti suunnittelijoita, urakoitsijoita ja laitteistojen myyjiä, jotka voivat toimia ammattitaitoisesti hankealueen asukkaiden kiinteistöjen parhaaksi. Hanke koordinoi laitteistojen hoitajien ja huoltajien koulutusta, jonka toteuttavat laitetoimittajat. Koulutettavana on paikallisia yrittäjiä, joita koulutetaan tarpeen mukaan ja ala tulee työllistämään heitä tulevaisuudessa entistä enemmän.

Hankkeen tuloksena on saatu laitetoimittajien ja maarakennusyrittäjien kautta tietoa, että tilaisuuksien jälkeen on tullut yhteydenottoja asukkailta ja sitä kautta järjestelmiä on kunnostettu hankkeen tuloksena. Hankkeessa luotiin toimintamalli, jossa suunnittelijat, urakoitsijat ja järjestelmien hoitajat kehittävät yhteisillä koulutuksilla jätevesijärjestelmien rakentamista, toimivuutta ja ylläpitoa. Jätevesihanke tuotti omana työnään hankealueelle kohdistetun jätevesioppaan, josta hyötyvät alueen asukkaat. Opasta painettiin 13 000 kappaletta ja se on jaettu hankealueen kiinteistöjen omistajille lähes kokonaan.

10 HANKKEEN TIEDOTTAMINEN JA JULKISUUS

Jätevesihanke otettiin hyvin vastaan tiedotusvälineissä ja oma tiedotus onnistui myös hyvin hankkeen tiedotuksen kannalta. Lehdissä olleet ilmoitukset, lehtijutut ja web-ilmoitukset hankkeen ajalta ovat liitteenä (liite 13).

- hankkeen omille web-sivuille tehty tiedote 7.8.06
- tiedote kuntien web-sivuille hankkeen käynnistymisestä 24.8.06
- lehdistötiedote hankkeen käynnistymisestä paikallislehtiin 10.8.06
- juttuja hankkeen aloituksesta paikallislehdissä, Rantapohja 15.8.06, Iiläinen 2/06/vko 36, Puttaalainen 26/06, Tervareitti 15.8.06, Iijokiseutu 14.8.06,
- ilmoitukset tiedotustilaisuuksista kuntien web-sivuilla ajankohtaista palstalla, 12/06-3/07
- juttuja hankkeen henkilökunnasta seutukunnan tiedotuslehdessä Oulunkaari 49/06
- ilmoitukset suunnittelijakoulutuksesta valtakunnallisessa lehdessä ja paikallislehdissä, Iijokiseutu 9.10.06, Rantapohja 10.10.06, Tervareitti 10.10.06, Kaleva 17.10.06, Juoksupoika 41/06,
- juttu suunnittelijakoulutuksesta seutukunnanlehdessä, 49/06
- ilmoituksia tiedotustilaisuuksista kuntien kuntatiedotteissa Yli-Ii 4/06, Kuivaniemi 11/06.
- ilmoitukset jätevesihuollon tiedotustilaisuuksista, Rantapohja 4.1.07, 23.1.07, 6.2.07
- juttu Iijokiseutu 22.1.07
- juttu Tervareitti 9.2.07
- ilmoitukset jätevesihuollon tiedotustilaisuuksista, Tervareitti 16.2.07,
- ilmoitukset jätevesihuollon tiedotustilaisuuksista, Iijokiseutu, 22.2.07, 12.3.07
- juttu Iijokiseutu 1.3.07, ja 2 1.3.07
- juttu Rantapohja 1.3.07 ja 29.3.07
- ilmoitukset jätevesihuollon tiedotustilaisuuksista, Juoksupoika 5.3.07
- juttu Iiläinen 3/2007
- ilmoitus Rakentajan ABC
- ilmoitus Iiläinen Rakentajamessu ilmoitus
- juttu tiedotuslehti Oulunkaaren seutukunta kesäkuu 2007
- juttu tiedotuslehti Iin uudet tuulet 2/2007
- Ilmoitus markkina-lehti Pudasjärven markkinat 7/2007
- juttu Tervareitti 10.7.07
- ilmoitus Iijokiseutu 27.8.07
- juttu Iijokiseutu asennusnäytös 3.9.07
- ilmoitus Iiläinen 9/07
- ilmoitus jätevesipäivä Kaleva 14.9.07
- juttu Iijokiseutu 15.10.07 jätevesiopas
- juttu Tervareitti 16.10.07 jätevesiopas
- juttu Rantapohja 18.10.07 jätevesiopas

Liitteet

- Liite 1 Osallistujalistat toimintapäiville
- Liite 2 Ohjelma haja-asutuksen jätevesisuunnittelijoiden koulutuksesta
- Liite 3 Osallistujalista haja-asutuksen jätevesisuunnittelijoiden koulutuksesta
- Liite 4 Osallistujalistat haja-asutuksen jätevesihuollon tiedotustilaisuuksista
- Liite 5 Kutsu Finn build -06 messutapahtumaan
- Liite 6 Kuvia Oulun rakentajamessuilta
- Liite 7 Laitetoimittajien ja yrittäjien listat
- Liite 8 Jätevesiopas
- Liite 9 Yhteistyökumppaneiden lista
- Liite 10 päätös kululuokkamuutos hakemuksesta
- Liite 11 Korjaushakemus kululuokkamuutoksiin
- Liite 12 Muutospäätös kululuokkamuutos hakemuksesta
- Liite 13 Lehdissä ovat olleet ilmoitukset, lehtijutut sekä web-ilmoitukset